

DE EU NA HET IERSE NEEN: LESSEN TREKKEN EN VOORTDOEN

Op vrijdag 13 juni verwierp de Ierse bevolking bij referendum het Verdrag van Lissabon, dat de Europese Unie meer slagkracht moet geven voor de toekomst.

Onmiddellijk regent het verklaringen. Eén ding is zeker: dit neen is het resultaat van een samenloop van verschillende factoren. Er heerste bij de Ieren onbegrip over een zeer technische tekst van meer dan 400 pagina's, maar ook onbehagen over de eerste tekenen van een economische recessie en een toegenomen immigratie. De negatieve uitslag van het referendum toont ook aan dat de successen en sterktes van de EU worden ondergewaardeerd of zelfs onbekend zijn.

Bovendien is het Verdrag van Lissabon een veel te complexe materie voor een referendum. Het gevaar dreigt immers dat de inhoud al te eenvoudig wordt voorgesteld, wat aanleiding geeft tot onjuistheden en populistische slogans. Bij referenda spelen ook altijd andere kwesties mee die losstaan van de eigenlijke vraag maar te maken hebben met een algemeen gevoel van ontevredenheid of bezorgdheid over de toekomst.

Wat nu? Het staat vast dat de 862.000 Ierse neen-stemmers de belangen van 500 miljoen Europeanen niet in de weg kunnen staan. De ratificatie moet verdergaan: 19 lidstaten hebben al geratificeerd en de rest moet dat zo snel mogelijk doen zodat er een krachtig signaal aan de Ieren wordt gegeven. Het doel blijft de ratificatie voor het einde van het jaar af te ronden en het Verdrag van Lissabon vóór de Europese verkiezingen in juni 2009 van kracht te laten worden. Een prioriteit voor het Franse Voorzitterschap van de Raad, dat in juli aanvangt, zal zijn om door te gaan op het élan dat de Unie sinds het Raadsvoorzitterschap van Angela Merkel heeft.

We hebben geen andere keuze dan vooruit te gaan: zonder het Verdrag van Lissabon kunnen we het beleid niet voeren waar de Europeanen om vragen. We hebben Europese antwoorden nodig op problemen zoals de druk van de globalisering op de Europese economie, de hoge energieprijzen, immigratie en veiligheid. Het Verdrag van Lissabon geeft Europa de middelen om op al deze vlakken een krachtiger beleid te voeren en haar mannetje te staan in een wereld waar de concurrentie steeds groter wordt.

Dit wil niet zeggen dat we het Ierse neen zonder meer naast ons mogen neerleggen. De negatieve uitslag van het referendum is een teken aan de wand dat we er nog steeds onvoldoende in slagen de Europeanen te overtuigen van de absolute noodzaak van de Europese Unie. We moeten luisteren naar de grieven van de Ieren en hopelijk slagen de Ierse beleidsmakers erin ze om te zetten in concrete eisen aan Europa. Tegelijkertijd moeten alle politici in Europa, Europees én nationaal, het Europees verhaal op een duidelijke en begrijpelijke manier brengen zodat de Europeanen terug vertrouwen hebben in het Europese project.

Het is aan de Europese politieke leiders om de weg te tonen. De Europeanen kunnen zich dan bij de Europese verkiezingen volgend jaar - het grootste referendum van allemaal - uitspreken over de gekozen weg.

Jean-Luc Dehaene